

[Aksel Møller.]

og dette flertals tilstedeværelse er naturligvis også afgørende for hans forbliven. Men den højtærede statsminister føler sig åbenbart lidt ensom i dette selskab, skønt det egentlig giver ham alt tilstrækkeligt til at klare sig parlamentarisk.

Den højtærede statsminister gjorde i en tale søndag den 3. oktober til socialdemokratiets hovedbestyrelse en række bemærkninger om dette. Han lokkede for oppositionen, ja, søgte endda at koste den i sin favn; og når han gjorde det, hvad er hans ord da bestemt af? Er de bestemt af ængstelse for ikke at have det fornødne flertal? Nej, de er bestemt af ængstelse for ikke at komme til at dele ansvaret for en situation, han ikke behersker, også med oppositionspartierne. Dette kom smukkeste frem i den højtærede statsministers åbningstale forleden dag i det høje ting, da han formulerede den maksime, at regering og folketing har et fælles ansvar. Jeg skal ikke bestride, at den højtærede statsminister har ret i, at det ikke blot er regeringen, men også folketinget, der må bære ansvaret for beslutninger og for undladelser, men ordet „folketing“ skal dog vist her vejes på en finere vægt end den, den højtærede statsminister har haft til rådighed ved den pågældende lejlighed. Vi lever jo under det parlamentariske system, og det betyder, at det er flertallet i folketinget, som, i det øjeblik det beskytter en regering overfor oppositionen, påtager sig ansvaret for regeringens politik på folketingets vegne. Anderledes kan det ikke forstås; det er jo meningen med hele vor grundlov, og derfor har enhver betragtning, som går ud på at pålægge oppositionen en pligt til at sikre en regering, som den har udtalt mistillid til, intet med vor grundlov eller vor statskik at gøre, for af den følger, at oppositionen er udstyret med et selvstændigt ansvar, og det ville naturligvis ikke være rimeligt, om nogen tvang den til at være troløs overfor dette ansvar. Der findes til syvende og sidst ingen andre end vælgerne, der kan dømme flertal og mindretal imellem. Vi for vort vedkommende har klart sagt, at vi var rede til at underkaste os vælgernes dom. En appel til vælgerne er jo stadigvæk en udvej for regeringen; for os andre kan det

blive vanskeligt at få lejlighed til at rejse kravet påny; men når regeringen igen — sådan går jeg ud fra at vi skal forstå den højtærede statsministers åbningstale — anmoder os om at tage stilling til sin valutapolitik, vil denne mulighed atter være tilstede for os. Hvornår det skal ske, afhænger af den høje regerings bedømmelse af den valutariske udvikling; men hvis det er dens alvorlige mening, at de love, indeholdende beføjelser og besparelser, som flertallet har udstyret den med, ikke er tilstrækkelige, vil regeringen kun have en stakket frist, før den påny må møde det høje ting angående denne sag.

Om selve målsætningen er vi ganske enige. Det er ikke den højtærede statsministers personlige ejendomsret, når han i sin åbningstale opstiller målet for den økonomiske politik således: at sikre kronens værdi, fastholde høj produktion og beskæftigelse og fjerne tendensen til økonomisk uligevægt og valutaunderskud. Hvem i alverden vil benægte, at disse mål er vi fælles om?

Det er, når vi kommer til forståelsen af årsagerne til valutakrisen — og dermed til valg af midler til dens bekæmpelse — at uenigheden imellem os kommer frem. Vi har fornylig drøftet alt dette i det høje ting, og jeg pegede dengang på, at efter min opfattelse er den første forudsætning for at nå disse mål, at landets pengepolitik holdes i orden; men orden i landets pengepolitik kan man ikke få, medmindre man lader underskuddet på valutabalancen få lov til tilsvarende at formindske den mængde kroner, som står til befolkningens rådighed. Når folket eller landet på et givet tidspunkt indlader sig på en import, der er større, end at den kan betales af den aktuelle eksport og andre løbende indtægter i fremmed valuta, må underskuddet føre til en afdæmpning af investeringsopgaverne; og hvis der er tale om en mere langvarig tendens til øget misforhold mellem landets udgifter og indtægter, kan forbrugets omfang naturligvis ikke forblive uberørt — så sandt som man ikke kan spise kagen og dog have den i behold.

Det er på det pengepolitiske område, regeringen først og fremmest har svigtet, og når jeg nævner det igen ved denne lejlighed, er det, fordi der er faldet udtalelser fra den højtærede statsminister, som viser, at